

PODZIEMNE MASZYNY SAMOBIEŻNE I ICH BEZPIECZEŃSTWO

PN-EN ISO 19296:2019-02

Postęp techniczny, a w szczególności rozwój maszyn i sprzętu elektronicznego, dla każdego z nas wydaje się być czymś naturalnym i niesie ze sobą nie tylko dużo wymiernych korzyści, lecz także zagrożenia.

Obecne górnictwo podziemne w znacznym stopniu wykorzystuje wszelkiego rodzaju nowoczesne maszyny, a określenie dla nich wymagań bezpieczeństwa stanowi szczególne wyzwanie i jest priorytetem dla wszystkich zainteresowanych stron.

W grudniu 2018 roku, po blisko pięciu latach, została zatwierdzona i opublikowana długo oczekiwana Norma Europejska EN ISO 19296:2018 *Mining – Mobile machines working underground – Machine safety* (ISO 19296:2018), która następnie w lutym 2019 roku została wdrożona do zbioru Polskich Norm jako PN-EN ISO 19296:2019-02 *Górnictwo – Podziemne maszyny samobieżne – Bezpieczeństwo maszyn*.

W normie skupiono się na maszynach samobieżnych stosowanych w górnictwie podziemnym, podziemnych pracach budowlanych oraz przy drążeniu tuneli i to dla nich określono wymagania bezpieczeństwa. O skali różnorodności takich maszyn – konstrukcji i przeznaczeniu – niech świadczą przedstawione tutaj ilustracje z normy PN-EN ISO 19296. W normie zawarto opis zagrożeń oraz niebezpiecznych sytuacji i zdarzeń, w przypadku gdy maszyny stosowane są zgodnie z przeznaczeniem lub w warunkach możliwego nieprawidłowego użytkowania przewidzianego przez producenta. Dla maszyn i urządzeń użytkowych, serwisowych, pomocniczych wprowadzono zapisy dotyczące ryzyka związanego z ich mobilnością (przemieszczaniem całej maszyny z jednego miejsca do drugiego).

W normie określono również odpowiednie środki techniczne do wyeliminowania lub do wystarczającego zredukowania ryzyka wynikającego z poważnych zagrożeń, niebezpiecznych sytuacji lub zdarzeń w trakcie wprowadzania maszyn do obrotu, eksploatacji i serwisowania.

Norma nie wyczerpuje wszystkich aspektów związanych z ryzykiem, nie dotyczy:

- dodatkowego ryzyka związanego z eksploatacją maszyn w atmosferze wybuchowej;
- jakości powietrza i emisji spalin.

Wyżej wymieniona norma nie ma też zastosowania do:

- maszyn pracujących wyłącznie na szynach;
- maszyn do urabiania ciągłego, kombajnów chodnikowych, wiertnic, przenośników, sprzętu do urabiania ścianowego, maszyn drążących (TBM) i kruszarek mobilnych.

Norma PN-EN ISO 19296 jest dokumentem ze wszech miar ważnym i potrzebnym znacznej części górnictwa podziemnego. Przyczynia się ponadto do stosowania rozwiązań zgodnych z najwyższymi światowymi standardami.

Krzysztof Rakowski

Wydział Prac Normalizacyjnych PKN – Sektor Górnictwa

